

d) Endelig må man regne med, at reglerne om skattemæssig nedskrivning kan spille en meget afgørende rolle for virksomhedernes lagerdispositioner.

Den gældende nedskrivningsadgang medfører i sig selv, at virksomheden kan opnå betydelige skattemæssige fordele ved at holde et stort lager, selv om det ud fra et rent driftsøkonomisk synspunkt kunne (eller burde) være langt mindre. Den skattemæssige tilskyndelse til at holde et stort lager ville selvsagt blive større, hvis der blev gennemført særligt fordelagtige regler for virksomheder med store lagre.

Det må antages, at man i praksis kun vil have yderst begrænsede muligheder for at afgøre, i hvilket omfang et stort varelager normalt kan henføres til den ene eller den anden af de årsager, der er omtalt foran under a)–d). Der synes derfor at være en meget nærliggende risiko for, at en ordning som den her omtalte i stort omfang vil komme de under b)–d) nævnte tilfælde til gode, selv om det ikke var tilsligtet.

Særlig uheldigt vil det sikkert være, at ordningen ligefrem kan tilskynde til at holde et stort lager af de under 2 d) omtalte skattemæssige grunde. Det vil formentlig også harmonere mindre godt med et valuta-besparelseshensyn, hvis de erhvervsdrivende af den slags grunde forcerer deres varekøb i udlandet.

Spørgsmål 23:

Udvalget anmoder om ministerens bemærkninger til den i Sverige praktiserede ordning, der beskrives på den vedlagte fotokopi*) af side 470 i Geijer, Rosenqvist og Sterner: Skattehandbok, del I, 6. oplagen 1964. Kan der fremskaffes oplysninger om, hvilke fiskale virkninger denne ordning har haft?

Svar:

Det er oplyst, at ordningen stadig praktiseres på den måde, der er omtalt i 6. oplag af den nævnte håndbog, og at ordningens fiskale virkninger har været begrænsede, idet den kun har været anvendt af meget få virksomheder.

Det fremgår af fremstillingen i håndbogen, at ordningen gælder i tilfælde, hvor en

virksomheds lagerværdi bliver mindre, hvad enten der sker et fald i lagermængden eller alene et fald i lagervarenes pris. I sådanne tilfælde vil den almindelige regel om nedskrivning på varelagre ofte medføre, at en ubeskattet reserve, der er oparbejdet ved store lagernedskrivninger i tidligere år, helt eller delvis kommer til beskatning. Det skyldes, at den højere lagerværdi, hvorpå der tidligere er nedskrevet, er blevet formindsket, uden at dette på statutidspunktet er opvejet ved ny tilgang til lageret.

Er f. eks. hele det tidligere lager solgt, uden at der på statutidspunktet er anskaffet et nyt lager, vil hele den oparbejdede reserve komme til beskatning. De svenske erfaringer fra krigsårene og de første efterkrigsår tydede på, at virksomhederne i en sådan situation ville reagere på den måde, at de enten holder på deres lager trods en foreliggende stærk efterspørgsel eller for enhver pris søger at forøge lageret.

Den i spørgsmålet omtalte ordning havde til formål at give virksomhederne adgang til at videreføre den ubeskattede reserve til et følgende år, hvor en erstatningsanskaffelse til lageret kan foretages.

Det kan også forekomme for danske virksomheder, at varelageret formindskes eller eventuelt udgår helt på et tidspunkt, hvor det er meget vanskeligt at retablere lageret inden regnskabsafslutningen. Det kan f. eks. forekomme, når lageret går til grunde ved brand el. lign. kort tid før regnskabsårets slutning. Det må antages, at virksomhederne i mange tilfælde imødegår dette ved at afslutte bindende kontrakter, hvorpå der kan foretages nedskrivning efter de herom gældende regler.

Selv om der eventuelt kan være et vist behov for en særordning under særlige forhold som de foran omtalte tilfælde af brand, må det dog forekomme betænkeligt at indføre det som en generel ordning, der skulle stå åben for virksomhederne i alle tilfælde. Det skyldes bl. a., at en sådan generel ordning ville medføre praktiske problemer med hensyn til kontrollen. Det kunne også gøre virksomhedernes lagernedskrivninger vanskeligt overskuelige, såfremt de fra år til år kunne veksle frit mellem en særordning og varelagerlovens almindelige ordning, af-

*) Ikke optrykt her.